

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ मुंबई

वार्षिक अहवाल

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ मुंबई

वार्षिक अहवाल
वर्ष २०२० - २१

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

वार्षिक अहवाल २०२०-२१

माननीय कुलगुरु प्रा. (डॉ.) दिलीप उके यांच्या समर्थ नेतृत्व तथा मार्गदर्शनाखाली महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ, मुंबई शैक्षणिक उत्कृष्टतेची एक नवीन उंची गाठत आहे. त्या दिशेने हाती घेतलेले उपक्रम पुढील अहवालात नमूद केले आहेत.

दृष्टीक्षेप -

संशोधन, शिष्यवृत्ती, शिक्षण आणि न्यायाची सर्वोच्च संभाव्य पातळी निर्माण करण्याच्या वचनबद्धतेसह आमच्या विद्यापीठाला जागतिक दर्जाचे कायदा विद्यापीठ बनवणे ही आमची एकमेव दृष्टी आहे.

ध्येय -

- १) विविधता, समानता, नैतिकता आणि सर्वसमावेशकता ह्यांचे संगोपन करून कायद्याचे शिक्षण देणे.
- २) सर्जनशील आणि निर्णायक विचारांची उत्कटता आणि परिवर्तनात्मक उपायांसाठी वचनबद्धता निर्माण करणे.
- ३) समाजाची सेवा आणि शिकण्याची आजीवन निरंतरता ह्यास उत्तेजन तथा प्रोत्साहन देणे.
- ४) व्यावसायिक कौशल्ये तथा अभ्यासपूर्ण प्रशिक्षण ह्यासाठी संशोधनात्मक धोरणे अवलंबणे.

घोषवाक्य -

धर्मं तत्परता (म्हणजे धर्माचे पालन करण्यास तयार असणे)

१. विद्यापीठाचे अधिकारी -

विद्यापीठाचे अधिकारी खालीलप्रमाणे आहेत.

☉ कुलगुरु

☉ कुलसचिव

☉ विभाग प्रमुख

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

० वित्त आणि लेखा अधिकारी

कुलगुरु हे कार्यकारी परिषदेचे सर्व अधिकार धारक आहेत तथा एमएनएलयू कायदा २०१४ नियमांतर्गत तरतुदीनुसार सर्व आवश्यक कार्ये पार पाडतात. कुलसचिव हे कार्यकारी परिषदेचे पदसिद्ध सचिव असून शैक्षणिक परिषद व वित्त समिती ह्या विद्यापीठाच्या मालमतेचे संरक्षक आहेत. वित्त आणि लेखा अधिकारी विद्यापीठाच्या स्रोताची योग्य देखरेख तथा लेखाकरणास जबाबदार आहेत.

२. विद्यापीठाचे प्राधिकारी -

सर्वसाधारण परिषद

- सर्वसाधारण परिषद ही विद्यापीठाची मुख्य सल्लागार समिती आहे. ह्या परिषदेत राष्ट्रीय स्तरावरील फार प्रसिद्ध असे न्याय-तज्ञ, प्रख्यात शिक्षण-तज्ञ आणि प्रशासक ह्यांचा समावेश आहे. ह्या सर्वसाधारण परिषदेचे अध्यक्ष म्हणून कुलपति असून कुलगुरु हे सचिव आहेत.

कार्यकारी परिषद

- कार्यकारी परिषद ही विद्यापीठाची मुख्य कार्यकारी समिती असून, त्याचे अध्यक्ष कुलगुरु असून त्यात न्याय-पालिका, प्रशासन व शैक्षणिक विभागातील वरिष्ठ व्यक्ती ह्या तिच्या सभासद आहेत.

शैक्षणिक परिषद

- कुलगुरु ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली शैक्षणिक परिषदे मार्फत विद्यापीठातील सर्व शैक्षणिक प्रकरणांचे नियमन केले जाते. ह्या परिषदेला विद्यापीठास दिल्या जाणाऱ्या सर्व सूचना, शैक्षणिक आणि परीक्षांची मानके राखण्याचे व त्यास नियंत्रित करण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत.

वित्त समिती

- विद्यापीठाचा आर्थिक कारभार नियंत्रित व पर्यवेक्षित करण्याचे अधिकार वित्त समितीकडे आहेत. सदर समिती ही विद्यापीठास प्राप्त होणाऱ्या निधीवर तथा खर्च केल्या जाणाऱ्या

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

निधीवर लक्ष ठेवते तथा सार्वजनिक निधीचे योग्य संरक्षण करण्यासाठी सक्त देखरेख ठेवते. कुलगुरू हे वित्त समितीचे अध्यक्ष असतात.

सर्वसाधारण परिषदेच्या सल्यानुसार आता दोन परिषदा स्थापित झाल्या आहेत. त्या सर्वसाधारण परिषदेच्या अनुक्रमे **संसाधन विकास समिती व स्थायी समिती** होत.

२.१ विद्यापीठाच्या वैधानिक सभांचे सदस्य -

२.१.१ सर्वसाधारण परिषद - (एम एन एल यू अधिनियम क्र. ६/२०१४ कलम ११ अंतर्गत)

अनु. क्र	पदाधिकारी	पद
१	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश व एमएनएलयू मुंबईचे मा. कुलपति श्री. शरद अरविन्द बोबडे	अध्यक्ष
२	मुंबई उच्च न्यायालयाचे मा. मुख्य न्यायाधीश प्र-कुलगुरू	सदस्य
३	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश मा. श्रीमती इंदु मल्होत्रा, नवी दिल्ली	सदस्य
४	भारताचे मा. महाअधिवक्ता, नवी दिल्ली	सदस्य
५	महाराष्ट्र राज्याचे मा. कायदे मंत्री, मुंबई	सदस्य
६	महाराष्ट्र राज्याचे मा. उच्च शिक्षण व तंत्रशिक्षण मंत्री, मुंबई	सदस्य
७	मुंबई उच्च न्यायालयाचे मा. न्यायाधीश श्री. नितीन जमादार	सदस्य
८	मुंबई उच्च न्यायालयाचे मा. न्यायाधीश श्रीमती बी.एच.डांगरे	सदस्य
९	महाराष्ट्राचे महाअधिवक्ता मुंबई	सदस्य
१०	मा. अध्यक्ष, विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली	सदस्य
११	मा. अध्यक्ष, बार कौन्सिल ऑफ इंडिया, नवी दिल्ली	सदस्य
१२	मा. अध्यक्ष, बार कौन्सिल ऑफ महाराष्ट्र आणि गोवा	सदस्य

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

१३	मा. मुख्य सचिव व आरएलए, विधी व न्याय विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
१४	मा. सचिव उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
१५	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश मा. श्री. व्ही एस शिरपुरकर, नागपूर	सदस्य
१६	मा. प्रा.(डॉ) जी. मोहन गोपाल, माजी संचालक, राष्ट्रीय न्यायिक अकादमी, भोपाळ - नवी दिल्ली	सदस्य
१७	मा. न्यायाधीश श्रीमती रेखा सौंदरबलदोटा माजी न्यायाधीश सर्वोच्च न्यायालय	सदस्य
१८	मा. प्रा.(डॉ) एस. परशुरामन, माजी संचालक टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, मुंबई	सदस्य
१९	मा. प्राध्यापक डॉ. दिलीप ऊके कुलगुरु एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य सचिव

२.१.२ कार्यकारी परिषद -

(एम एन एल यू कलम १५, अधिनियम २०१४ अंतर्गत)

अनु.क्र	पदाधिकारी	पद
१	मा. प्राध्यापक (डॉ.) दिलीप ऊके, कुलगुरु एमएनएलयू, मुंबई	अध्यक्ष
२	मुंबई उच्च न्यायालयाचे मा. न्यायाधीश श्रीमती भारती डांगरे	सदस्य
३	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश मा. श्री. व्ही एस शिरपुरकर	सदस्य
४	मा. अतिरिक्त सचिव, वित्त विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
५	मा. मुख्य सचिव व आरएलए, विधी व न्याय विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
६	मा. सचिव उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

१३	मा. मुख्य सचिव व आरएलए, विधी व न्याय विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
१४	मा. सचिव उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
१५	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश मा. श्री. व्ही एस शिरपुरकर, नागपूर	सदस्य
१६	मा. प्रा.(डॉ) जी. मोहन गोपाल, माजी संचालक, राष्ट्रीय न्यायिक अकादमी, भोपाळ - नवी दिल्ली	सदस्य
१७	मा. न्यायाधीश श्रीमती रेखा सौंदरबलदोटा माजी न्यायाधीश सर्वोच्च न्यायालय	सदस्य
१८	मा. प्रा.(डॉ) एस. परशुरामन, माजी संचालक टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, मुंबई	सदस्य
१९	मा. प्राध्यापक डॉ. दिलीप ऊके कुलगुरू एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य सचिव

२.१.२ कार्यकारी परिषद -

(एम एन एल यू कलम १५, अधिनियम २०१४ अंतर्गत)

अनु.क्र	पदाधिकारी	पद
१	मा. प्राध्यापक (डॉ.) दिलीप ऊके, कुलगुरू एमएनएलयू, मुंबई	अध्यक्ष
२	मुंबई उच्च न्यायालयाचे मा. न्यायाधीश श्रीमती भारती डांगरे	सदस्य
३	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश मा. श्री. व्ही एस शिरपुरकर	सदस्य
४	मा. अतिरिक्त सचिव, वित्त विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
५	मा. मुख्य सचिव व आरएलए, विधी व न्याय विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
६	मा. सचिव उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन	सदस्य

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

७	मा. प्रा. (डॉ) एस परशुरामन, माजी संचालक टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, मुंबई	सदस्य
८	सहाय्यक प्रा., डॉ. किरण राय, एचओडी (यूजी), एमएनएलयू मुंबई	सदस्य
९	मा. संचालक, माहिती दळणवळण तंत्रज्ञान व कायदा विभाग (सीआयसीटीएल)	सदस्य
१०	मा. संचालक, गुन्हेगारी कायदा संशोधन केंद्र (सीआरसीजे)	सदस्य
११	मा. संचालक क्लिनिकल लीगल एज्युकेशन केंद्र (सीसीएलई)	सदस्य
१२	मा. श्री. गिरीराज आयएस (निवृत्त)	विशेष निमंत्रित
१३	मा. कुलसचिव, एम एन एल यू, मुंबई	सचिव

२.१.३ शैक्षणिक परिषद - (एम एन एल यू कलम २२, अधिनियम २०१४ अंतर्गत स्थापित)

अनु.क्र	पदाधिकारी	पद
१	मा. प्राध्यापक डॉ. दिलीप ऊके कुलगुरु एमएनएलयू, मुंबई	अध्यक्ष
२	मा. मनन कुमार मिश्रा, अध्यक्ष बार कौन्सिल ऑफ इंडिया	सदस्य
३	मा. सहसचिव उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मुंबई	सदस्य
४	मा. श्रीमती माधवी गोराडिया दिवाण, नवी दिल्ली	सदस्य
५	प्रा. डॉ. अरविन्द तिवारी, टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, मुंबई	सदस्य
६	प्रा. डॉ. पी जी बाबू, इंदिरा गांधी इंस्टीट्यूट ऑफ डेव्हलपमेंट रिसर्च (आय जी आय डी आर)	सदस्य

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

अनु.क्र	पदाधिकारी	पद
७	अधिवक्ता श्री. जयंत जायभावे, सदस्य बार कौन्सिल महाराष्ट्र व गोवा (बीसीएमअॅडजी)	सदस्य
८	(डॉ) मिलिंद साठे, अध्यक्ष मुंबई बार असोसिएशन, मुंबई	सदस्य
९	श्री. कैवान कल्याणीवाला, अध्यक्ष बॉम्बे इनकोरपोरेटेड लॉ सोसायटी	सदस्य
१०	प्रा. डॉ. किरण राय, सहा. प्राध्यापक, एचओडी (यूजी) एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य
११	प्रा. (डॉ) आनंद राऊत, एचओडी (पीजी), एम एन एल यू, मुंबई	सदस्य
१२	प्रा. डॉ. भवानी प्रसाद पांडा, संचालक सीएमएल अॅड आर, एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य
१३	प्रा. डॉ. अनिल जी वारिहाथ, संचालक, सी आर सी जे, एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य
१४	अधिवक्ता डॉ. स्वप्नील बंगाली, संचालक सीआयसीटीएल, एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य
१५	श्रीमती तनु मेहता (मा. संचालक सी एम अॅड आर)	सदस्य
१६	डॉ. उपमन्यु सेनगुप्ता, एम एन एल यू, मुंबई	सदस्य
१७	श्री. मिथुन व्ही थॅक्स, शारदुल अमरचंद मंगलदास आणि कंपनी	सदस्य
१८	श्री. अभिमन्यू भट्टाचार्य, वन इंडिया बुल्स सेंटर	सदस्य
१९	श्री. प्रसंथ, व्ही.जी.जे सागर असोसिएट्स	सदस्य
२०	कुलसचिव, एम एन एल यू, मुंबई	सचिव

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

२.१.४ वित्त समिती -

(एमएनएलयू अधिनियम २०१४ कलम २५ (१) अंतर्गत स्थापित)

अनु.क्र.	पदाधिकारी	पद
१	मा. प्रा. डॉ. दिलीप ऊके, कुलगुरु, एम एन एल यू, मुंबई	अध्यक्ष
२	अतिरिक्त मुख्य सचिव वित्त विभाग, महाराष्ट्र सरकार, मुंबई	सदस्य
३	सचिव, उच्च शिक्षण व तांत्रिक विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
४	श्री. व्ही. गिरीराज, आय ए एस (निवृत्त)	सदस्य
५	वित्त अधिकारी, एमएनएलयू मुंबई	सदस्य
६	कुलसचिव एम एन एल यू, मुंबई	सचिव

२.१.५ पायाभूत सुविधा समिती - (प्रथम सल्लागार समिती द्वारा गठित तथा कार्यकारी समितीच्या १८/०२/२०१५ रोजीच्या ठरावा द्वारे मान्यता प्राप्त)

अनु.क्र.	पदाधिकारी	पद
१	मा. न्यायाधीश (नामीत करणे आहे)	अध्यक्ष
२	मा. प्रा. डॉ. दिलीप ऊके, कुलगुरु, एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य
३	मा. मुख्य सचिव, उच्च शिक्षण व तांत्रिक विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
४	मा. मुख्य सचिव सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र सरकार, मुंबई	सदस्य
५	मा. मुख्य सचिव व आरएलए, विधी व न्याय विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
६	मा. मुख्य सचिव वित्त विभाग, महाराष्ट्र सरकार, मुंबई	सदस्य

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

७	मा. मुख्य सचिव, शहरी विकास विभाग, महाराष्ट्र सरकार	सदस्य
८	मा. जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर जिल्हा मुंबई	सदस्य
९	मा. वास्तु विशारद, एमएनएलयू, मुंबई	सदस्य
१०	मा. कुलसचिव, एमएनएलयू, मुंबई	सचिव सदस्य

२.२ विद्यापीठाच्या विविध समित्यांच्या बैठका -

विद्यापीठाची कार्यकारी उत्तरदायित्वे, आणि संस्थात्मक उद्दिष्टे पार पाडण्यासाठी, कार्याचा मार्ग निर्देशित करण्यासाठी आणि विद्यापीठाच्या प्राधिकरणाने ठरविलेल्या धोरणांच्या अंमलबजावणीवर देखरेख करण्यासाठी विविध बैठका मागील वर्षात भरविण्यात आलेल्या आहेत. सदर बैठका विद्यापीठात खालील प्रमाणे घेतल्या गेल्या-

अनु.क्र	बैठका	बैठक दिनांक
१	शैक्षणिक परिषद	०४/०१/२०२०, ०५/११/२०२०, २३/०६/२०२१
२	कार्यकारी परिषद	०७/०३/२०२०, ०५/११/२०२०, ०३/०६/२०२०, १६/०४/२०२१
३	वित्त परिषद	२६/०२/२०२०, १५/१२/२०२०, १९/०३/२०२१, १०/०८/२०२१

३. शैक्षणिक क्रियाकलाप -

३.१ विद्यापीठातील शैक्षणिक कार्यक्रम:

एमएनएलयू मुंबई, इच्छुक कायदा पदवीधरांसाठी बी.ए., एलएलबी(ऑनर्स) हा पाच वर्षांचा कार्यक्रम तथा एलएलएम हा एक वर्षाचा कार्यक्रम कॉर्पोरेट व व्यावसायिक कायदे, घटनात्मक, प्रशासकीय व सागरी कायदे ह्यामध्ये प्रस्तावित करित आहे.

सन २०२० मध्ये विद्यापीठाने सीएलएटी पात्र विद्यार्थ्यांच्या सहाय्या तुकडीची नोंदणी केली. आणि राष्ट्रीय स्तरावर बी.ए., एलएलबी(ऑनर्स) पदवी कार्यक्रमासाठी विद्यापीठास सर्वाधिक पसंतीचे वैशिष्ट्यपूर्ण स्थान प्राधान्याने दिले गेले आहे.

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

हया व्यतिरिक्त, शैक्षणिक वर्ष २०२०-२०२१ मध्ये, विद्यापीठाने खालीलप्रमाणे पदव्युत्तर कार्यक्रम सुरु केलेले आहेत :

- २-वर्ष एम. ए. (कार्यकारी) मध्यस्थी आणि संघर्ष निराकरण
- १-वर्ष एलएल.एम (व्यावसायिक)
- पीएच.डी.

३.२ शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये प्रस्तावित अभ्यासक्रम:

जुलै २०१९ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या तिसऱ्या तुकडीच्या समावेशानंतर, विद्यापीठाने कायदेशीर अभ्यास तसेच सामाजिक विज्ञान आणि मानवशास्त्र क्षेत्रात प्रस्तावित केलेल्या अभ्यासक्रमांचा देखील समावेश केला आहे. हया प्रत्येक अभ्यासक्रमाची रचना समकालीन शैक्षणिक आणि कॉर्पोरेट क्षेत्रांच्या गरजा लक्षात घेऊन केली गेली आहे आणि हया क्षेत्रांमध्ये नाविन्यपूर्णतेची असणारी गरज देखील पूर्ण केली गेली आहे. खालील तक्त्यावरून स्पष्ट होईल की, अभ्यासक्रमात सामाजिक विज्ञान आणि मानवशास्त्र पेपर्सचा मोठ्या प्रमाणात असलेला समावेश हा विद्यार्थ्यांच्या ज्ञान आणि कौशल्यांना त्यांच्या आजूबाजूच्या वास्तविकतेशी सुसंगत करतो.

- बी.ए.एलएल.बी. (ऑनर्स) हया अभ्यासक्रमाचा तपशील परिशिष्ट-१ मध्ये दिला गेला आहे.
- एलएल. एम हया अभ्यासक्रमाचा प्रस्तावित तपशील परिशिष्ट-२ मध्ये दिला गेला आहे.
- मध्यस्थी आणि संघर्ष निवारण २-वर्षीय एम.ए (एक्सिक्युटिव्ह) अभ्यासक्रमाचा तपशील परिशिष्ट -३ मध्ये दिला गेला आहे.
- एलएल.एम (व्यावसायिक) हया १ वर्षीय अभ्यासक्रमाचा तपशील परिशिष्ट-४ मध्ये दिला गेला आहे.
- बी.ए.एलएल.बी. (ऑनर्स) आणि एलएल.एम च्या निकालांचा तपशील परिशिष्ट-५ मध्ये दिला गेला आहे.

३. पारदर्शकता, समान संधी आणि शैक्षणिक मानकांची देखभाल करण्यासाठी समित्या:

विद्यापीठात प्रभावी व्यवस्थापनासाठी खालील समित्या स्थापित केल्या गेल्या आहेत, त्या अशा:

- १) अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष (आयक्यूएसी)
- २) अभ्यास मंडल (बीओएस)
- ३) परीक्षा मंडळ (बीओई)
- ४) रॅगिंग विरोधी समिती

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

- ५) लैंगिक छळाविरुद्ध समिती (सीएसएच)
- ६) तक्रार निवारण कक्ष
- ७) समान संधी कक्ष
- ८) अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती कक्ष
- ९) नियतकालिक आणि प्रकाशन कक्ष
- १०) संकेतस्थळ समिती

४. ग्रंथालय

विद्यापीठाच्या ग्रंथालयात ५६३९ हून अधिक पुस्तके आहेत आणि ८९२ हून अधिक संदर्भ ग्रंथ नियतकालिके / लॉ रिपोर्ट्स आहेत, जसे सर्वोच्च न्यायालयातील प्रकरणे, कंपनी प्रकरणे, आजचे न्याय निवाडे वगैरे. ग्रंथालयास विविध प्रकारच्या आंतरराष्ट्रीय डेटा बेसेस उपलब्ध झाले आहेत जसे एससीसी ऑनलाइन, हैन ऑनलाइन, मनूपत्र, ऑक्सफर्ड, वेस्टलॉ, टॅक्समॅन, जेएसटीओआर, लेक्सिस, नेक्सिस इत्यादी आणि ई-पुस्तके, डेटा बेसेस जसे ईबीसी रीडर आणि प्रो व्ह्यू वगैरे. ग्रंथालय हे हिंदी, मराठी आणि इंग्लिश इत्यादी भाषांमधील विविध वृत्तपत्राचे वर्गणीदार आहे. ग्रंथालयाची संसाधने ही दिवसेंदिवस अद्ययावत केली जात असून त्यायोगे ग्रंथालयाकडून भविष्यातील संशोधन आणि शिक्षणास मदत होण्यासाठी रेकॉर्ड, अहवाल, जर्नल्स आणि इतर दस्तऐवजांच्या स्वरूपात ज्ञानाचा भांडार तयार करण्याचा प्रयत्न केला जात आहे लायब्ररीचे स्वयंचलन कोहा संगणक प्रणाली द्वारे केले जाते, चोरी शोधण्यासाठी आणि ग्रंथालयाचे कामकाज सुरळीत करण्यासाठी लायब्ररीमध्ये आरएफआयडी तंत्रज्ञानाचा वापर केला गेला आहे.

नामवंत व्यक्तींकडून ८००० हून अधिक देणगी पुस्तकांचा आणि जाडजूड बांधणीच्या नियतकालिकांचा संग्रह आयोजित करण्याचे भाग्यही विद्यापीठाला मिळाले आहे. चौथ्या मजल्यावरील ग्रंथालय दान केलेल्या पुस्तकांसाठी समर्पित आहे. प्राध्यापक सभासद आणि विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेल्या इलेक्ट्रॉनिक विनंत्यांना देखील ग्रंथालयांना प्रतिसाद देत असते. तसेच विद्यार्थ्यांना त्यांच्या संदर्भासाठी मागील वर्षाचे प्रश्न देखील प्रदान करत असते.

ग्रंथालय समिती आपली कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी आणि तिच्या अधिकारांचा वापर करण्यासाठी जबाबदार आहे. ग्रंथालय समितीचे कार्य ग्रंथालयाच्या कामांना बळकटी देणे हे आहे जेणेकरून ते अशा काही योजना विषयी व्यवस्थापनास सल्ला तथा त्यांचे संप्रेषण करून सदर विकासात्मक योजना ह्या सुलभरित्या अमलात आणता येतात. ग्रंथालय समिती ग्रंथालय आणि त्याचे वापरकर्ते यांच्यातील संवादाचे माध्यम म्हणून काम करते..

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

डॉ. करुणा अक्षय मालवीय (ग्रंथपाल अधिकारी) ह्यांच्या मार्गदर्शनाखाली ग्रंथालय कार्यरत आहे. ग्रंथालयात १) संचिता एन पाटील (अर्ध व्यावसायिक सहाय्यक), २) सुहासिनी कांबळे (अर्ध व्यावसायिक सहाय्यक) आणि ३) श्री. प्रताप चव्हाण (अर्ध व्यावसायिक सहाय्यक) ह्या कर्मचाऱ्यांचा समावेश आहे.

ग्रंथालय समितीची रचना - ग्रंथालय समितीचे सभासद खालीलप्रमाणे -

- १) डॉ. किरण राय, अध्यक्ष
- २) डॉ. करुणा अक्षय मालवीय ग्रंथपाल (प्रभारी)
- ३) डॉ. उपमन्यु सेनगुप्ता, सदस्य सचिव
- ४) श्री. अभिजित रोही, सदस्य
- ५) डॉ. आनंद राऊत, सदस्य
- ६) श्री. मिलिंद गवई, सदस्य
- ७) श्री. सिद्रा अहमद, विद्यार्थी सदस्य
- ८) श्री. सिद्धार्थ जसरोटिया, विद्यार्थी सदस्य
- ९) श्री. यश सिंह, विद्यार्थी सदस्य

५. विद्यापीठाची केंद्रे आणि हाती घेतलेले उपक्रम -

विकसनशील ज्ञान-विश्वाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी, नवीन-तम कायदेशीर विकासावर संवाद आणि चर्चा सुनिश्चित करण्यासाठी, आमच्या सर्व भागधारकांचा समावेश असलेल्या विस्तार उपक्रमांसाठी, विद्यापीठाने संपूर्ण शैक्षणिक वर्षात विविध नियोजित उपक्रम आयोजित केले आहेत.

काही उपक्रम आपल्या संशोधन केंद्रांच्या अधिपत्या-खाली देखील केले जातात जे खालील प्रमाणे आहेत:

- १) पदवीपश्चात कायद्याचा अभ्यास केंद्र (सीपीजीएलएस)
- २) क्लिनिकल कायद्याचे शिक्षण केंद्र (सीसीएलई)
- ३) फोजदारी न्याय संशोधन केंद्र (सीआरसीजे)
- ४) लवाद आणि संशोधन केंद्र (सीएआर)
- ५) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान आणि कायदा केंद्र (सीआयसीटीएल)
- ६) कर आकारणी कायद्यांचे आगाऊ प्रशिक्षण केंद्र (सीएटीटीएल)
- ७) मध्यस्थी व संशोधन केंद्र (सीएमआर)
- ८) सागरी कायदा आणि संशोधन केंद्र (सीएमएल अँड आर)

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

- ९) प्रगत कायदेशीर अभ्यास, प्रशिक्षण आणि संशोधन केंद्र (सीएएलईएसटीआर)
- १०) न्यायमूर्ती एम.एल.पेंडसे पर्यावरण कायद्याचे अध्यक्ष (एमएलपीसीईएल)
- ११) उद्योग संवर्धन आणि आंतरिक व्यापार विभाग आयपीआर चेअर

या शैक्षणिक वर्षात विद्यापीठाने आयोजित केलेल्या सर्व कार्यक्रमांचे तपशील परिशिष्ट ६ सोबत जोडले आहेत.

६. प्राध्यापकांचा सहभाग तथा कामगिरी -

- डॉ.उपमन्यू सेनगुप्ता -

- १) मुंबईमधील युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिकेच्या वाणिज्य दूतावासाने प्रायोजित केलेल्या प्रकल्पाचा भाग म्हणून "संवाद-सीड्स ऑफ पीस इंटरफेथ फॅसिलिटेशन ट्रेनिंग" ह्या प्रशिक्षणासाठी निवड झाली. सध्या प्रशिक्षण चालू आहे.
- २) २ नोव्हेंबर २०२० रोजी मणिपाल सेंटर फॉर युरोपियन स्टडीज, जीन मोनेट सेंटर ऑफ एक्सलन्स येथे "ऑस्टरलिट्झ" ह्या जर्मन लेखक डब्ल्यू. जी. सेबाल्ड यांच्या कादंबरी 'द आर्ट ऑफ नॉस्टॅल्जिया' ह्या शीर्षकावर भाष्य केले.
- ३) २३ डिसेंबर २०२० रोजी गांधी इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी अँड मॅनेजमेंट ह्या विद्यापीठाचे डॉ. राहुल हिरामण जोंधळे यांचे 'मराठी दलित साहित्य: संदर्भ आणि महत्त्वाची क्षेत्रे' ह्या विषयावरील भाषणाचे आयोजन केले.

- श्री. आनंद श्रीवास -

- १) दिनांक २४ मार्च ते २८ मार्च २०२० ह्या कालावधीत एमएनएलयु, मुंबई आणि पॅरिस नान्टेरे विद्यापीठ ह्यांनी संयुक्तपणे आयोजित केलेल्या अर्थशास्त्र विषयावरील प्रा. रेगीस लॅनेवू ह्यांच्या स्पर्धा कायद्याच्या अभ्यासक्रमात भाग घेतला.
- २) एमएनएलयु, मुंबई, ह्यांनी पॅरिस नान्टेरे विद्यापीठ, पोस्टडॉम व फ्रँको जर्मन विद्यापीठ यांच्या संयुक्त विद्यमाने एमएनएलयु, मुंबई, येथे २१ मार्च २०२० रोजी आयोजित केलेल्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेच्या ऑनलाइन प्लॅटफॉर्म वर "भारतात क्राउडफंडिंग - नियमांचा गंभीर अभ्यास"- ह्या शीर्षकाचा एक शोधनिबंध सादर केला.
- ३) "कॉर्पोरेट दिवाळखोरी कायद्या" ह्या विषयावर वर पॅरिस मध्ये २१ मार्च २०२० रोजी विद्यापीठ पॅरिस नान्टेरे येथे अतिथी व्याख्यानासाठी आमंत्रित केले गेले.
- ४) अधिवक्ता अमन हिंगुराणी ह्यांच्या द्वारे आयोजित एमएनएलयु मुंबई मध्ये आयोजित प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात भाग घेतला.

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

१) एमएनएलयू मुंबईने आयोजित केलेल्या संशोधन पद्धतीवरील प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात भाग घेतला.

- डॉ. किरण राय -

- १) "पर्यावर्णीय नियम व व्यवसाय इंडिया-१" प्रकाशक: इन्फिनिटी पब्लिशिंग, दिल्ली नावाचे संपादित केलेले पुस्तक लिहिले.
- २) दिनांक १४ ते २० जानेवारी २०२० मध्ये एमएनएलयू मुंबईने आयोजित केलेल्या संशोधन पद्धतीवरील प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात भाग घेतला.
- ३) २४ जानेवारी २०२० रोजी आयआयटी, मुंबई येथे "बौद्धिक संपदा अधिकार आणि धोरणांचे व्यवस्थापन" ह्या विषयात ५ व्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेत "डेटा आणि आयपीआर आव्हाने" ह्या विषयावरील गोममेज चर्चेत संसाधन व्यक्ती म्हणून भाग घेतला.
- ४) राष्ट्रीय महिला आयोगाकडून (एनसीडब्ल्यू) अनुदान रक्कम रु. २,३४,०००/- च्या समर्थनार्थ "लिंग आणि माध्यमे: प्रतिनिधित्व, मुद्दे आणि आव्हाने" या विषयावर एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्र आयोजित केले.
- ५) सेंटर फॉर वैदिक सायन्स, बीएचयू ह्यांनी २३ फेब्रुवारी २०२० रोजी आयोजित केलेल्या "वैदिक न्याय-शास्त्र आणि समकालीन जगावर त्याचा परिणाम" या दोन दिवसांच्या राष्ट्रीय कार्यशाळेत "नीतिशास्त्र, न्याय आणि हिंदुत्व" ह्या विषयावर व्याख्यान दिले.

- श्रीमती वरदा संभूस -

- १) अध्याय प्रकाशन - तीर्थ क्षेत्राद्वारे समुदाय निर्माण करणे : महाराष्ट्रातील पंढरपूर वारी तीर्थक्षेत्र, भारत शांतता प्रवासात : धार्मिक पर्यटन आणि तीर्थक्षेत्र संशोधनात एक नवीन दिशा. मॅकइनटॉश, इयान एस. हड्डाड, नूर फरा आणि मुनरो, डेन. यूके: केंब्रिज स्कॉलर्स पब्लिशिंग, २०२०, १४१-१५१.
- २) लेख प्रकाशन (मराठी) - समाजरचने बाबतचे पाश्चात्य चिंतनावरील विमर्ष, समाजरचना विशेषांक, जानेवारी - मार्च २०२०, ४४-५०.
- ३) दिनांक १४ ते २० जानेवारी २०२० मध्ये एमएनएलयू मुंबईने आयोजित केलेल्या संशोधन पद्धतीवरील प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात भाग घेतला.
- ४) दिनांक ६ ते १४ फेब्रुवारी २०२० दरम्यान नवी दिल्ली येथील धोरण संशोधन आणि प्रशासन केंद्रा द्वारे आयोजित 'धोरण सूत्रीकरणाचे कायदेशीर आणि राजकीय पैलू' ह्या कार्य-शाळेत संसाधन व्यक्ती म्हणून भाग घेतला.

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

- श्री. रोहित जाधव -

- 1) नॅशनल रिसोर्स सेंटर, श्रीराम कॉलेज ऑफ कॉमर्स, नवी दिल्ली द्वारे आयोजित अर्पित प्रोग्राम अंतर्गत प्रस्तुत "रिफ्रेशर कोर्स इन इकॉनॉमिक्स" यशस्वीरित्या पूर्ण केला, कोर्सचा कालावधी ०१/१२/२०२० ते ३१/०३/२०२१ असा होता.
- २) १२ मार्च २०२१ ते १८ मार्च २०२१ दरम्यान सामाजिक विज्ञानातील शैक्षणिक लेखनाचा अल्पकालीन अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पूर्ण केला जो युजीसी मानव संसाधन विकास केंद्र, मुंबई विद्यापीठाने आयोजित केला होता तथा रूसा द्वारे प्रायोजित होता.
- ३) ४ ते ६ फेब्रुवारी २०२१ दरम्यान चिकित्सक समुहाच्या सर सीताराम आणि लेडी शांताबाई पाटकर कला आणि विज्ञान महाविद्यालय आणि व्ही.पी. वर्दे कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड इकॉनॉमिक्स यांच्या गुणवत्ता हमी कक्षा द्वारे आयोजित "रोजगार क्षमता आणि सॉफ्ट स्किल्स वाढवण्यासाठी अभ्यासक्रम तथा धोरणे " ह्या विषयावर रूसाने प्रायोजित केलेला ३ दिवसांचा ऑनलाइन राष्ट्रीय संकाय विकास कार्यक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण केला.
- ४) अपूर्व नॉलेज च्या इंटरनॅशनल जर्नल ऑफ मल्टीडिसिप्लिनरी रिसर्च मध्ये प्रकाशित - समकालीन पुनर्वलोकन (इम्पॅक्ट फॅक्टर : ३.०४९८, आयएसएसएन-२३४८-खंड ९, जून-जुलै २०२१ दुसरा अंक) पेपरचे शीर्षक - भारताचा जीडीपी आणि कोविड-१९.
- ५) श्री. शिवाजी महाविद्यालय, परभणी, महाराष्ट्र. ह्यांच्या मार्फत विद्यापीठ अनुदान आयोग प्रोत्साहन कार्यक्रम, नवी दिल्ली अंतर्गत प्रायोजित 'नॅक मुल्यांकन आणि मान्यता' ह्या विषयावर ७ दिवसांच्या (१४/०५/२०२० ते २१/०५/२०२० पर्यंत) एका आठवड्याच्या ऑनलाइन प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात यशस्वीरित्या भाग घेतला.

- चिराग बाल्यान -

- १) दिनांक १४ ते २० जानेवारी २०२० मध्ये एमएनएलयू मुंबईने आयोजित केलेल्या संशोधन पद्धतीवरील प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात भाग घेतला.
- २) २४ जानेवारी २०२० रोजी आयआयटी मुंबई येथे आयोजित बौद्धिक संपदा हक्क आणि धोरणे ह्या व्यवस्थापनावरील पाचव्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेत "डेटा आणि आयपीआर आव्हाने" वरील गोलमेज चर्चेत संसाधन व्यक्ती म्हणून भाग घेतला.
- ३) २४ जानेवारी २०२० रोजी संयुक्त राष्ट्र, भारत आणि भागीदार केंद्रीय सांख्यिकी कार्यालय ह्यांच्या सहकार्याने "वाडा ना तोडो अभियान" (डब्ल्यू एन टी ए) आंतरराष्ट्रीय न्याय मिशन द्वारे नीती आयोगाच्या अधिपत्या खाली झालेल्या मानवी तस्करीच्या बळींसाठी स्वयंसेवी राष्ट्रीय पुनरावलोकन २०२० साठी झालेल्या महाराष्ट्र राज्य तज्ज्ञ सल्लामसलत आयोजनात भाग घेतला.

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

४) २९ फेब्रुवारी ते १ मार्च २०२० दरम्यान सिम्बायोसिस लॉ स्कूल, हैदराबाद द्वारे आयोजित गुन्हेगारी प्रतिबंध आणि गुन्हेगारी नियंत्रण या विषयावरील राष्ट्रीय परिषद वक्ते आणि सह-अध्यक्ष म्हणून भाग घेतला.

- श्री. साजिद शेख -

- १) ३ फेब्रुवारी २०२० रोजी एनएमआयएमएस च्या कीर्ती पी. मेहता स्कूल ऑफ लॉ येथे "पेटंट इनफ्रीजमेंट" ह्या विषयावर व्याख्यान दिले.
- २) आयपी डेव्हलपमेंट: द इमर्जिंग पॅराडाइनविथ एसजेएमओएल आयआयटी बॉम्बे, २४ ते २५ जानेवारी २०२०. बौद्धिक संपदा हक्क आणि राज्य विषय ह्यांच्या व्यवस्थापनावरील ५ व्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे कार्यक्रम सह-अध्यक्ष आणि नियंत्रक.
- ३) १९ जानेवारी २०२० रोजी अभ्युदय, आयआयटी मुंबई येथे झालेल्या रस्ता सुरक्षा ह्या विषयी च्या जनहित याचिका स्पर्धेच्या अंतिम फेऱ्यांचे परीक्षक होते.
- ४) ३ नोव्हेंबर २०२० रोजी पर्यावरण कायद्यांमध्ये न्यायमूर्ती एम. एल. पेंडसे चेअर ह्यांनी आयोजित केलेल्या पर्यावरण कायद्यांतर्गत अनुपालनावरील एक दिवसीय कार्यशाळेचे सह-समन्वयक.
- ५) १४ ते २० जानेवारी २०२० या काळात एनएनएलयू मुंबईने आयोजित केलेल्या प्राध्यापक विकास कार्यक्रमात भाग घेतला.

- श्री.अशोक चिकटे

१) मानव संसाधन विकास मंत्रालय आणि पंडित मदन मोहन मालवीय नॅशनल मिशन ऑन टीचर्स अँड टीचिंग ह्यांच्या अधिपत्याखाली आयोजित २५ जुलै ते १० ऑगस्ट २०२० ह्या कालावधीत २ आठवड्यांचा रामानुजन महाविद्यालयाच्या टीचिंग लर्निंग सेंटरद्वारे आयोजित केल्या गेलेल्या ऑनलाइन वर्गात यशस्वी रित्या भाग घेतला तथा सदर मोठ्या प्रमाणावर खुले ऑनलाइन अभ्यासक्रम (एम ओ सी एस) संकाय विकास कार्यक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण केला व त्यात ए दर्जा प्राप्त केला.

विद्यार्थ्यांची कामगिरी [२०२०-२१] -

मूट कोर्ट सोसायटी

अनु.क्र.	स्पर्धेचे नाव	भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे नाव व प्राप्त सफलता	स्पर्धेची तारीख
----------	---------------	--	-----------------

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

१)	१८ वी विल्यम सी वीस (पूर्व) आंतरराष्ट्रीय व्यावसायिक लवाद मूट, २०२०-२१ स्पर्धा	चैतन्य शाह, दिवीज जैन, हितेश नागपाल, करिना सोबती, करिना कात्रक, श्रुती धोंडे + उपांत्यपूर्व फेरीचे विजेते, सर्वोत्तम वक्ता म्हणून चैतन्य शाह हयास नील-कल्पन पुरस्कार	१४ ते २१ मार्च २०२१
२)	मॅनफ्रेड लॅक्स स्पेस लॉ मूट कोर्ट स्पर्धा २०२१	पूर्वा घाग, दिव्या प्रभा सिंह, अनुभव सिंह + विशेष द्वितीय पारितोषिक (एशिया पॅसिफिक राऊंड)	५ मार्च २०२१
३)	६ वी एनएलआययु जस्टिस आर के तंखा मेमोरियल इंटरनॅशनल आर्बिट्रेशन मूट	राधिका वर्मा, अपेक्षा चौहान, तेजस कांदळगावकर, तनिषा अगरवाल, + उपांत्यपूर्व फेरी	६ मार्च २०२१
४)	१५ वी एनएलएस ट्रीलीगल इंटरनॅशनल आर्बिट्रेशन मूट कोर्ट स्पर्धा, २०२१	शुभम धामणस्कर, अथर्व खुबालकर, रमशा रियाझ, रेणुका नेगवी + उपांत्य फेरीचे विजेते	२० ते २३ मे २०२१
५)	३ री सी सी आय एनयुजेएस मूट कोर्ट स्पर्धा,	युगा काणे, रोशनी बसू, साकेत पाठक + उपांत्य फेरीचे विजेते	९ ते ११ जुलै २०२१
६)	९ वी एनएलआययु नॅशनल कॉर्पोरेट लॉ मूट २०२१	अदिती खंडाल, अनुष्का फुके, सिद्धार्थ थोपल्ली	२०२१
७)	अमिटी नॅशनल मूट कोर्ट स्पर्धा (ऑनलाईन) २०२१	रिया गोयल, वरद सिरसीकर, आयुष मोरांडे	५ ते ६ मे २०२१
८)	४थी टीएनएनएलयु - सीसीआय नॅशनल ऑन- लाईन मूट कोर्ट स्पर्धा २०२१	बाळकृष्ण पाटील, अनिष्का त्यागी, शिवेश डिडवानीया उपांत्य फेरी विजेते	२८ ते ३० मे २०२१
९)	१ली सुराणा आणि सुराणा व	वैष्णवी बांग, ईशानी अग्रवाल,	११ ते १२

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

	क्यूसॅट स्कूल ऑफ लीगल स्टडीज, डॉ. ए. टी. मार्कोस मेमोरियल टेकनॉलॉजी लॉ मूट कोर्ट स्पर्धा, २०२०	सैरंधरी नवले + दुसरे विजेते पद (उपांत्य फेरी)	सप्टेंबर २०२०
१०)	११वी अमिटी इंटरनॅशनल मूट कोर्ट स्पर्धा २०२०,	ईशानी अग्रवाल, वर्तिका गौर, यशना सिंह, + बेस्ट मेमोरियल अवॉर्ड विजेते, ईशानी अग्रवाल - ५वी उत्तम वक्ता प्राथमिक फेरी	९ ते ११ ऑक्टोबर, २०२०
११)	६ वी एसआरएमआयसटी नॅशनल मूट कोर्ट स्पर्धा २०२१,	प्रेरणा संजय, अनिमिष दिघे, यश सिंह + उपांत्य फेरी	९ ते ११ एप्रिल, २०२१
१२)	श्री एन जे यशस्वी ६वी मेमोरियल व्हर्चुअल मूट कोर्ट स्पर्धा २०२१,	कल्याणी पवनीकर, श्रेया वसावे आणि श्रुती वसावे + उपांत्य फेरी	२६ ते २९ ऑगस्ट, २०२१
१३)	श्री. कोणेरू लक्ष्मीयाह ३ री ऑल इंडिया नॅशनल मूट कोर्ट स्पर्धा २०२१,	निर्धर नाफडे, ओंकार गुरव, आणि अर्चित सिंघवी + स्पर्धेतील उत्तम वक्ता - ओंकार गुरव	२३ ते २४ एप्रिल, २०२१

पर्यायी विवाद निराकरण संस्था -

अनु. क्र.	स्पर्धेचे नाव	स्पर्धकाचे नाव	उपलब्धी / पुरस्कार / श्रेणी
१)	आयएनडीआर शिकागो २०२०	अभिसार विद्यार्थी, अक्षल अगरवाल	४ थी उत्तम पक्षकार/वकील जोडी
२)	आयएनडीआर शिकागो २०२०	देवर्षी पाटील, अभिसार विद्यार्थी	एच केस एलिस स्पिरिट ऑफ

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

		अक्षल अगरवाल	मेडिएशन पुरस्कार
३)	आयएनडीआर व्हर्चुअल मेडिएशन टूर्नामेंट, विलिनीयस, २०२०	स्मृती शांडिल, जय सन्याल, गौरी पसरीचा, सैशा बाच्छा	विजेता पक्षकार/वकील जोडी
४)	आयएनडीआर व्हर्चुअल मेडिएशन टूर्नामेंट, विलिनीयस, २०२०	स्मृती शांडिल, जय सन्याल, गौरी पसरीचा, सैशा बाच्छा	अंतिम मध्यस्थ स्पर्धक
५)	आयएलएस पॅक्ट इंटरसेस्सीऑनीस, २०२०	सिद्रा अहमद	उत्तम सह-मध्यस्थ
६)	२ री आरजीएनयुएल स्पोर्ट्स अँड एंटरटेनमेंट लॉ नॅशनल मेडिएशन कॉम्पिटिशन, २०२०	कार्तिक गुप्ता, मुदित महाजन	उत्तम वाटाघाटी करणारी टीम
७)	५ वी एनएडीआर, स्कूल ऑफ लॉ, ख्रिस्त युनिव्हर्सिटी,	देवश्री पाटील	उत्तम मध्यस्थ, एकूणात विजेती
८)	टीएनएलयु नॅशनल मेडिएशन-आर्बिट्रेशन कॉम्पिटिशन, २०२०	शुभंकर माथूर	उपविजेता
९)	टीएनएलयु नॅशनल मेडिएशन-आर्बिट्रेशन कॉम्पिटिशन, २०२०	शुभंकर माथूर	उत्तम लवाद-मध्यस्थ पुरस्कार
१०)	आरजीएनयुएल स्पोर्ट्स अँड मीडिया लॉ नॅशनल मेडिएशन कॉम्पिटिशन	चैतन्य खाडे आणि यशराज गोटेकर	एकत्रित अंतिम विजेता
११)	इंदोर इन्स्टिट्यूट ऑफ लॉ लेक्स बोनान्झा व्हर्चुअल क्लायंट कॉन्सेलिंग कॉम्पिटिशन	पार्थ बोडे आणि सुलेखा पुन्यानी	उप विजेते
१२)	एसके मिश्रा इंटरनॅशनल मेडिएशन अँड	इशिता संजय खापर्डे	उपांत्य फेरीचे खेळाडू

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

	निगोशिएशन कॉम्पिटिशन २.० लॉर्ड लॉ कॉलेज, २०२१	आणि विष्णू वर्धन	
१३)	४ थी एसवायएआर नॅशनल मेडिएशन अँड निगोशिएशन कॉम्पिटिशन २०२१	दिव्या सिंह	उत्तम मध्यस्थ
१४)	१ ली आरजीएनयुएल नॅशनल निगोशिएशन कॉम्पिटिशन, २०२१	अथर्व नौकारकर आणि सिद्धार्थ थोपल्ली	उपांत्य फेरीचे खेळाडू
१५)	व्हर्चुअल मेडिएशन कॉम्पिटिशन, आयसीएफएआय लॉ स्कूल हैद्राबाद २०२१	नरदीप चावला	तृतीय उत्तम मध्यस्थ
१६)	व्हर्चुअल मेडिएशन कॉम्पिटिशन, आयसीएफएआय लॉ स्कूल हैद्राबाद २०२१	रोहन त्रिपाठी आणि लक्ष शर्मा	उत्तम वाटाघाटी करणारी टीम
१७)	व्हर्चुअल क्लायंट कॉन्सेलिंग, आयसीएफएआय लॉ स्कूल हैद्राबाद कॉम्पिटिशन २०२१	अपेक्षा चौहान आणि जान्हवी देशमुख	विजेते, उत्तम पक्षकार सल्लागार टीम
१८)	१ली युआयएलएस इंटरनॅशनल निगोशिएशन कॉम्पिटिशन, २०२१	तृप्ती एस पाटील आणि मल्लिका लुथ्रा	विजेते
१९)	२ री एनएलयु जोधपूर डील मेडिएशन कॉम्पिटिशन, २०२०	रिया कदम आणि आसिल सिंह	उपांत्य फेरी मध्यस्थ विजेते
२०)	लेक्स इन्फिनिटम इंटरनॅशनल डिस्पूट रेझोल्यूशन कॉम्पिटिशन, २०२०		उपांत्य फेरी मध्यस्थ व वाटाघाटी टीम

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

परिशिष्ट - १

बीएएलएलबी (ऑनर्स) (शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१)

सत्र १

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
इंग्लिश - १ (भाग ए)	श्री. अशोक चिकटे
इंग्लिश - १ (भाग बी)	डॉ. उपमन्यु सेनगुप्ता
अर्थशास्त्र - १	मिसेस बॉबी जॉर्ज
नुकसानीचा कायदा	डॉ. किरण राय
कायद्याच्या पद्धती	श्री. साजिद शेख
सामाजिक शास्त्र - १	मिसेस अमृता शिरपूरकर
राजकीय विज्ञान - १ (भाग ए)	मिसेस वरदा संभूस
राजकीय विज्ञान - २ (भाग बी)	मिसेस सारिका नायर

सत्र २

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
इंग्लिश - १ (भाग ए)	श्री. अशोक चिकटे
इंग्लिश - १ (भाग बी)	डॉ. उपमन्यु सेनगुप्ता
अर्थशास्त्र - २	श्री. रोहित जाधव
कंत्राट-१	डॉ. किरण राय
कायदा व घटनात्मक इतिहास	श्री. राघव पांडे

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

सामाजिक शास्त्र - २	मिसेस सुशिमता घोष
राजकीय विज्ञान - २ (भाग ए)	मिसेस वरदा संभूस

सत्र ३

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
कौटुंबिक कायदा - १	श्री. अभिजित रोही
अर्थशास्त्र - ३	श्री. रोहित जाधव
गुन्हे कायदा - १	श्री. चिराग बाल्यान
घटना कायदा	श्री. मिलिंद सोमण
राजकीय विज्ञान - ३	मिसेस वरदा संभूस
कंत्राट कायदा - २	डॉ. आनंद राऊत

सत्र ४

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
घटना कायदा - २	श्री. मिलिंद गवई
कौटुंबिक कायदा - २	डॉ. करुणा मालवीय
गुन्हे कायदा - २	श्री. चिराग बाल्यान
बौद्धिक संपदा हक्क	श्री. साजिद शेख
कायदा व तर्कशास्त्र	श्री. श्रीनिवासा राघवन
मूट कोर्ट व इंटरनॅशिप	कोर्ट कामकाजास भेट

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

सत्र ५

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
घटना कायदा - २	श्री. मिलिंद सोमण
मालमत्ता कायदा	डॉ. आनंद राऊत
अर्थशास्त्र - ५	श्री. रोहित जाधव
मानवी हक्क कायदा	श्री. अभिजीत रोही
पुराव्याचा कायदा	श्री. चिराग बाल्यान
सार्वजनिक आंतरराष्ट्रीय कायदा	श्री. राघव पांडे

सत्र ६

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
बौद्धिक संपदा हक्क	श्री. अभिजीत रोही
अर्थशास्त्र - ६	श्री. रोहित जाधव
कंपनी कायदा	श्री. आनंद श्रीवास
प्रशासनिक कायदा	श्री. मिलिंद गवई
कामगार कायदा	डॉ. करुणा मालवीय
पर्यायी विवाद निराकरण	श्री. चिराग बाल्यान

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

सत्र ५

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
घटना कायदा - २	श्री. मिलिंद सोमण
मालमत्ता कायदा	डॉ. आनंद राऊत
अर्थशास्त्र - ५	श्री. रोहित जाधव
मानवी हक्क कायदा	श्री. अभिजीत रोही
पुराव्याचा कायदा	श्री. चिराग बाल्यान
सार्वजनिक आंतरराष्ट्रीय कायदा	श्री. राघव पांडे

सत्र ६

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
बौद्धिक संपदा हक्क	श्री. अभिजीत रोही
अर्थशास्त्र - ६	श्री. रोहित जाधव
कंपनी कायदा	श्री. आनंद श्रीवास
प्रशासनिक कायदा	श्री. मिलिंद गवई
कामगार कायदा	डॉ. करुणा मालवीय
पर्यायी विवाद निराकरण	श्री. चिराग बाल्यान

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

सत्र ७

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
कामगार कायदा - २	मिसेस गौरी राणे
पर्यावरण कायदा	डॉ. अनिल वारियाथ
कायद्याचे स्पष्टीकरण	श्री. सायबा
कर विषयक कायदा - १	श्री. सागर जैस्वाल
रोखे विषयक कायदा	श्री. आनंद श्रीवास
प्रसार माध्यम आणि कायदा	मिसेस रीना पिल्लई
मूट	श्री. साजिद शेख

सत्र ८

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
कर विषयक कायदा	श्री. श्रीकांत शाळीग्राम
दिवाळखोरी कायदा	श्री. राघव पांडे
लैंगिक न्याय आणि स्त्रीवादी न्यायशास्त्र	मिसेस गौरी राणे
कॉर्पोरेट प्रशासन	श्री. ऋषभ दोशी
तुलनात्मक घटना	श्री. यश वर्धन
कॉर्पोरेट फायनान्स	श्री. आनंद श्रीवास
मानवी तस्करी: आंतरराष्ट्रीय न्याय मिशन	श्री. चिराग बाल्यान
माहिती तंत्रज्ञान कायदा	डॉ. आनंद राऊत

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

सत्र ९

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
आंतरराष्ट्रीय व्यापार कायदा	श्री. राघव पांडे
मानवी तस्करी	श्री. चिराग व भेट देणारे प्राध्यापक
कॉर्पोरेट फायनान्स	श्री. आनंद श्रीवास
कॉर्पोरेट कायदा	श्रीमती अनन्या गोपाळ
मानवतावादी कायदा	डॉ. अनिल वारियाथ
माहितीचा अधिकार	डॉ. किरण राय
पायाभूत सुविधांचा कायदा	श्रीमती योगिता गौतम
आरोग्य कायदा	डॉ. निखिल डी दातार व तज्ञांची टीम. सहकार्य डॉ. आनंद एन राऊत

सत्र १०

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
व्यावसायिक नैतिकता	श्रीमती प्रीती यादव
गोपनीयता कायदा	श्री. अभिजीत रोही
बँकिंग आणि निगोशिएबल इन्स्ट्रुमेंट्स कायदा	डॉ. राजेश कुमार
विमा कायदा	डॉ. आनंद राऊत

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

शिक्षण कायदा	श्रीमती नौशा नाईक
नागरिकत्व आणि स्थलांतर कायदा	श्री. अंकुर शर्मा
विलीनीकरण आणि अधिग्रहण	डॉ. किरण राय

एलएलएम (शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१)

विषय सत्र

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
संशोधन पद्धती आणि कायदेशीर लेखन	डॉ. आनंद राऊत, डॉ. अनिल जी वारियाथ
जागतिकीकरणाच्या जगात कायदा आणि न्याय	श्री. अभिजीत रोही
प्रशासकीय कायद्याची तत्वे	श्री. मिलिंद गवई
घटनात्मक कायदा आणि कायदेशीर सुव्यवस्था	श्री. राघव पांडे
केंद्र-राज्य संबंध आणि घटनात्मक शासन	अधिवक्ता राजदीप बॅनर्जी
कंपनी कायदा	श्री. आनंद श्रीवास
स्पर्धा कायदा	डॉ. किरण राय
व्यावसायिक लवाद	अधिवक्ता शांतनू कानडे
सागरी कायद्याचा परिचय	श्री. यश वर्धन व इतर
सागरी आंतरराष्ट्रीय कायदा	श्री. यश वर्धन
समुद्रमार्गे माल वाहन नेण्याचा कायदा	श्रीमती मनिका गुप्ता

एलएलएम (शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१)

सम सत्र

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
तुलनात्मक सार्वजनिक कायदा	श्री. राघव पांडे
आरोग्य कायदा	डॉ. करुणा मालवीय
मीडिया कायदा	प्रा. अभिजित रोही
निवडणूक कायदा	प्रा. मिलिंद गवई
सायबर कायदा	डॉ. आनंद राऊत
प्रतिभूती आणि वित्तीय बाजारावरील कायदा	प्रा. आनंद श्रीवास
दिवाळखोरी कायदा	प्रा. राजेंद्र बेनीवाल
नौकानयन कायदा	प्रा. यश वर्धन
सागरी विमा कायदा	प्रा. प्रतिकल्पा शर्मा
सागरी पर्यावरण कायदा	प्रा. यश वर्धन

एम. ए. (एक्सक्युटीव्ह) मध्यस्थी आणि संघर्ष निराकरण (शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१) -

सत्र-१

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
मध्यस्थीची मूलतत्त्वे	श्री. ए जे जावद
मध्यस्थी आणि सलोख्याची तात्विक मुळे	डॉ. कालिंदी कोकल
	डॉ. नमिता निंबाळकर
	प्रा. वरदा संभूस
मध्यस्थीची कायदेशीर स्थिती	श्रीमती चित्रा नारायण
	डॉ. कालिंदी कोकल

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

भारतातील संघर्ष निराकरण पद्धतींवर संशोधन	श्रीमती गंधा साहू
	श्री. जोनाथॉन रॉड्रिग्स
	डॉ. राहुल सपकाळ
	डॉ. उपमन्यु सेनगुप्ता

सत्र-२

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
संवाद आणि संघर्ष निराकरणाचा भारतीय अभ्यास	न्यायमूर्ती श्रीकृष्ण
	डॉ. राधावल्लभ त्रिपाठी
ऑनलाइन मध्यस्थी आणि कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा वापर	श्रीमती नमिता शाह
निर्णय घेण्यासाठी वैज्ञानिक दृष्टीकोन	प्रा. जेल ली ताई बेंग
	डॉ. अभिषेक गोयल
मज्जा संस्थेच्या संघर्षाचे मानसशास्त्रीय विश्लेषण	डॉ. महेश करंदीकर
	डॉ. गणेश राव
	श्रीमती रीना जिनवाला
	श्रीमती रामानुषा पुपलरत्नम

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

एल. एल. एम. (व्यावसायिक) (शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१)

सत्र - १

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
माहिती तंत्रज्ञान	डॉ. स्वप्नील बंगाली
पर्यायी तंटा निवारण	धृती कपाडिया
घटनात्मक कायदा	दिलीप शिंदे
कायदा आणि न्याय	डॉ. अनिल वारियाथ

सत्र -२

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
कंपनी कायदा	आनंद कांकाणी
विलीनीकरण आणि अधिग्रहण	वेदांत शुक्ला
बौद्धिक संपदा कायदा	राव घेघाडे
दिवाळखोरी कायदा	जयदीप सेठी
नागरी प्रक्रिया संहिता	शशिकांत सावळे
फौजदारी प्रक्रिया संहिता	बिपीन शिंगाडा
विशिष्ट सूट आणि उपायांचा कायदा	प्रमोद आंबेकर
मालमत्ता कायदा	दिव्या माल्कम
न्यायालय आणि खटला व्यवस्थापन	सदाशिव देशमुख

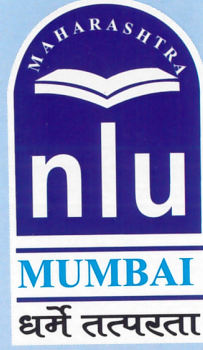
महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ मुंबई

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ, मुंबई

फौजदारी न्याय संशोधन केंद्र

गुन्हा अन्वेषण, वैद्यकीय न्यायशास्त्र आणि न्यायवैद्यक शास्त्रात पदव्युत्तर पदविका

विषय	प्रभारी प्राध्यापक
गुन्हे आणि फौजदारी न्याय प्रशासन	अधिवक्ता गणेश सोवनी
	अधिवक्ता शांतनू हरपले
तपास संस्था, प्रक्रिया आणि तंत्र	श्री. प्रकाश बडोलिया
	डॉ. सरफराज अहमद खान
न्यायवैद्यक विज्ञान प्रयोगशाळेची भूमिका	डॉ. फणींदर बी. एन.
	श्रीमती नेहा जैन
	डॉ. हेमलता पांडे

महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ मुंबई

दुसरा मजला, सीईटीटीएम एमटीएनएल बिल्डिंग, टेकनॉलॉजी रोड ,

हिरानंदानी , पवई , मुंबई- ४०० ०७६

दूरध्वनी :- ०२२ -२५७०३१८७ , ०२२ -२५७०३१८८

ई-मेल : nlumumbai@nlnlumumbai.edu.in